10/09/2022

Επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστήμιου Κύπρου ο Οικουμενικός Πατριάρχης

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Σε μια λιτή τελετή στο Φανάρι, το Πανεπιστήμιο Κύπρου αναγόρευσε τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο σε επίτιμο διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής, διεξάγοντας για πρώτη φορά ειδική συνεδρία στην Κωνσταντινούπολη.

Παρέστησαν Ιεράρχες του Θρόνου, ο Πανοσιολ. Αρχιγραμματεύς της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου Αρχιμανδρίτης κ. Γεώργιος, ως εκπρόσωπος του Μακ. Αρχιεπισκόπου Κύπρου, μέλη της Πατριαρχικής Αυλής και άλλοι κληρικοί, Άρχοντες Οφφικιάλιοι της Μ.τ.Χ.Ε., η Πρόξενος κ. Δανάη Βασιλάκη, εκ προσώπου της Γενικής Προξένου της Ελλάδος στην Πόλη, ο Πρόξενος κ. Σταύρος

Χριστοδουλίδης, Πανεπιστημιακοί Καθηγητές και φοιτητές που ταξίδεψαν από την Κύπρο, και άλλοι προσκεκλημένοι.

«Σήμερα το Φανάρι κύπρισε, που θα πει στα αρχαία ελληνικά ‘άνθισε’», σχολιαζόταν στους διαδρόμους του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όταν περνούσε η κυπριακή αποστολή 47 ατόμων.

Κατά την τελετή που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 10 Σεπτεμβρίου 2022, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου Τάσος Χριστοφίδης περιένδυσε με την τήβεννο του Πανεπιστημίου τον Οικουμενικό Πατριάρχη και του πρόσφερε ένα αντίγραφο αγγείου της περιόδου 1700-1600 π.Χ. από την περιοχή της Κυθραίας.

Το Ψήφισμα της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κύπρου ανέγνωσε ο Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής, Ελλογιμ. Καθηγητής κ. Martin Hinterberger και το επέδωσε στον Παναγιώτατο ο Πρύτανης, ο οποίος και ανέγνωσε την απόφαση αναγορεύσεώς του σε επίτιμο διδάκτορα.

Στη συνέχεια ο Παναγιώτατος πραγματοποίησε ομιλία, κατά την οποία ευχαρίστησε το Πανεπιστήμιο Κύπρου για τη μεγάλη τιμή. Αναφερόμενος στην αξία του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, επεσήμανε, μεταξύ άλλων:

“Η ειρηνοποιητική δράσις των θρησκειών συναρτάται με την ειρήνην των θρησκειών μεταξύ των, και με την συνεργασίαν των. Εις το πλαίσιον αυτό αναδύονται αι φιλάνθρωποι αξίαι, αι οποίαι ενυπάρχουν εις τας θρησκευτικάς παραδόσεις. Σήμερον, αι θρησκείαι καλούνται να συμβάλουν εις την οικοδομήν ενός ανθρώπου, ο οποίος βλέπει εις τον συνάνθρωπόν του τον αδελφόν και όχι τον αντίπαλον, τον επίβουλον ή τον εχθρόν. Επίσης, αι θρησκείαι οφείλουν να τονίζουν την συνάφειαν ειρήνης και δικαιοσύνης. Η τεθεμελιωμένη επί της δικαιοσύνης ειρήνη είναι το ύψιστον εγκόσμιον αγαθόν, το αληθές συμφέρον, το «εις αγαθόν φέρον» διά τον άνθρωπον, τους λαούς και την ανθρωπότητα.

Πιστεύομεν εις την αποτελεσματικότητα του διαλόγου. Ο διάλογος δεν έχει χαμένους, ηττημένους. Απειλή διά τον άνθρωπον και διά την διάσωσιν της ταυτότητος των λαών δεν είναι ο διάλογος αλλά η άρνησίς του, ο αυτοεγκλεισμός και ο φοβική κλειστότης, που τροφοδοτούν ποικίλους φονταμενταλισμούς. Αυτή η εμπιστοσύνη εις τον διάλογον και την συνεργασίαν ενίσχυσε την στράτευσιν της ημών Μετριότητος και εις τον αγώνα διά την προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάπτυξιν ενός παγκοσμίου οικολογικού πολιτισμού.”

Αναφερόμενος στην ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και στις σχετικές πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Θρόνου για την ευαισθητοποίηση της παγκόσμιας κοινής γνώμης, ο Πατριάρχης τόνισε:

"Οφείλομεν να εφαρμόσωμεν την «οικολογικήν προστακτικήν», η οποία μας καλεί να σεβώμεθα και να προστατεύωμεν την δημιουργίαν και να κλείσωμεν τα ώτα εις την αλαζονικήν τεχνολογικήν προστακτικήν, η οποία επιτάσσει να παράγωμεν ο,τι είναι τεχνικώς εφικτόν, καθώς και εις την κατηγορικήν προστακτικήν της οικονομικής αναπτύξεως, που αδιαφορεί διά τα συνεπείας της διά την φύσιν.

Αι πρωτοβουλίαι του Οικουμενικού Πατριαρχείου διά την προστασίαν του περιβάλλοντος είναι ευρύτατα γνωσταί. Καυχώμεθα διά το γεγονός ότι η Μεγάλη Εκκλησία πρώτη ανέδειξε τας οικοφιλικάς αρχάς και παραδόσεις του Χριστιανισμού και την εκκλησιαστικήν ζωήν ως «εφηρμοσμένην οικολογίαν». Σημαντικόν θεωρούμεν επίσης το γεγονός ότι εξ αρχής η περιβαλλοντική κρίσις προσηγγίζετο παρ' ημίν ως κοινωνικόν πρόβλημα, με αμετακίνητον την πεποίθησιν ότι η καταστροφή του περιβάλλοντος θίγει πρωτίστως και εντονώτερον τους πτωχούς της γης και τους εμπεριστάτους πληθυσμούς. Η κλιματική αλλαγή και αι κοινωνικαί επιπτώσεις της, με πρώτην την έκρηξιν των μεταναστευτικών ροών διά κλιματικούς λόγους, αποδεικνύουν σήμερον του λόγου το αληθές.

Υπεγραμμίσαμεν μετ' εμφάσεως την κοινήν πνευματικήν ρίζαν των οικολογικών και των κοινωνικών προβλημάτων, η οποία ευρίσκεται εις μίαν κρισιν της ελευθερίας μας, του περιεχομένου και του προσανατολισμού της. Δεν σιωπώμεν ενώπιον της βίας κατά της φύσεως, της κοινωνικής αδικίας, της μισαλλοδοξίας και του ρατσισμού, των αντιπερσοναλιστικών δυνάμεων, αι οποίαι υποσκάπτουν την κοινωνικήν συνοχήν. Τελικός στόχος είναι ο εξανθρωπισμός της πολιτικής, ο σεβασμός της ανθρωπίνης αξιοπρεπείας, η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του «πελωρίου θησαυροφυλακίου» της φύσεως. Θεωρούμεν αδιανόητον να καταστρέφωμεν τον οίκον του ανθρώπου και ταυτοχρόνως να ισχυριζώμεθα ότι ενδιαφερόμεθα διά τον άνθρωπον. Είμεθα πεπεισμένοι ότι η πορεία προς το μέλλον δύναται να είναι μόνον κοινωνική και οικολογική εν τη αδιασπάστω συναφεία των. Δεν υπάρχει μέλλον, εάν αυτό δεν περιλαμβάνη ένα κόσμον με ακέραιον φυσικόν περιβάλλον και με κοινωνικήν δικαιοσύνην. Απαιτείται μία «κοπερνίκειος στροφή» εις την αξιολογίαν μας, μία ριζική αλλαγή νοοτροπίας και συμπεριφοράς εις όλους τους τομείς της ζωής. Εις αυτό συνεισφέρει η Παράδοσίς μας, η οποία ανθίσταται εις τον προμηθεισμόν και τον τιτανισμόν του ανθρώπου, εις τον σύγχρονον «ανθρωποθεόν», ο οποίος αγνοεί ή καταργεί μέτρα και όρια και αντικειμενοποιεί τον άνθρωπον και την κτίσιν."

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του ο Παναγιώτατος υπογράμμισε:

"Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον έσωσε κυριολεκτικώς την πνευματικήν και πολιτισμικήν ταυτότητα του Γένους και την γλώσσαν μας, εν καιροίς χαλεποίς και δυστήνοις, διά της ιδρύσεως και λειτουργίας Σχολείων και Ακαδημιών, διά της επιλογής και προσκλήσεως σοφών διδασκάλων, διά της προαγωγής της θύραθεν και της εν Χριστώ παιδείας, αλλά και διά του παιδευτικού, του μορφωτικού και μεταμορφωτικού έργου, το οποίον επιτελεί η ζωή της Εκκλησίας, η θεία λατρεία, η φιλανθρωπία και η αλληλεγγύη, το εκκλησιαστικόν ήθος και αι πνευματικαί αξίαι.

Το έργον τούτο προσεπαθήσαμεν να συνεχίσωμεν και ημείς, ευεργετηθέντες παιδιόθεν από σοφούς διδασκάλους, οι οποίοι έδιδαν μεγάλην σημασίαν εις την ελληνικήν γλώσσαν, όχι απλώς ως μέσον, αλλά ως «φορέα αξιών», όπως έλεγεν ο Ελύτης, και μας εδίδασκον την ιεράρχησιν των επιθυμιών μας, με κριτήριον το Αγαθόν, το κοινόν καλόν και την εφαρμογήν των εντολών του Θεού, πυρήν των οποίων είναι η αγάπη προς τον συνάνθρωπον. Και η ιδική μας πατρική παραίνεσις προς τους μαθητάς και τας μαθητρίας είναι η έμφασις εις τα ανθρωπιστικά μαθήματα, τα οποία ανθίστανται εις την κυριαρχίαν της χρησιμοθηρίας και των μηχανών εις την εκπαίδευσιν. Εις το κέντρον των μαθημάτων αυτών ευρίσκεται η γλώσσα μας και η αποκάλυψις της ζωής ως διακονίας και προσφοράς."

Ο Τάσος Χριστοφίδης κήρυξε την έναρξη και τη λήξη της ειδικής συνεδρίασης του Πανεπιστημίου Κύπρου στην Αίθουσα του Θρόνου στο Φανάρι.

Ο Κοσμήτορας της Σχολής Μάρτιν Πίτενμπεργκερ ανέγνωσε το ψήφισμα, ενώ ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής Σπυρίδωνας Τζούνακας παρουσίασε το έργο και την προσωπικότητα του Οικουμενικού Πατριάρχη.

Στην ομιλία του, ο Σπυρίδων Τζούνακας, είπε στη ομιλία του ότι «ο Παναγιώτατος θα μπορούσε κάλλιστα να χαρακτηρισθεί ο Πατριάρχης της αγάπης, της συναδέλφωσης και της συμφιλίωσης, καθώς κύριο μέλημα της Πατριαρχίας του υπήρξε η ενίσχυση της ενότητας του ορθοδόξου κόσμου και η σύσφιξη των διαχριστιανικών και διαθρησκευτικών σχέσεων μέσω θεολογικού διαλόγου, με στόχο την υπερπήδηση εμποδίων του παρελθόντος, την σμίκρυνση της απόστασης που χωρίζει τους ανθρώπους και την αλληλοκατανόηση».

Όπως είπε «ήδη τον Μάρτιο του 1992 εκλήθησαν στο Φανάρι οι Προκαθήμενοι των Ορθοδόξων Εκκλησιών σε μία κίνηση αγάπης και προβολής της διορθοδόξου ενότητας και συνεργασίας, ενώ παρόμοιες Συνάξεις επαναλήφθηκαν το 1995 στην Πάτμο, το 1998 στη Σόφια, το 2000 στα Ιεροσόλυμα, το 2005, το 2008 και το 2011 στην Κωνσταντινούπολη και οδήγησαν στην επίλυση ποικίλων προβλημάτων και κρίσεων που ταλάνιζαν Ορθόδοξες Εκκλησίες. Επιστέγασμα των προσπαθειών αυτών υπήρξε η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας που έλαβε χώρα στην Κρήτη τον Ιούνιο του 2016».

Εξαιρετικά σημαντική η αναγόρευση, λέει ο Πρύτανης

Σε δηλώσεις στο ΚΥΠΕ, ο Πρύτανης του Πανεπιστήμιου Κύπρου είπε ότι «η

αναγόρευση ήταν για μας του Πανεπιστημίου Κύπρου εξαιρετικά σημαντική», σημειώνοντας ότι «για πρώτη φορά μια ακαδημαϊκή τελετή γίνεται σε αυτό τον χώρο, στην αίθουσα του Θρόνου του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Πρώτη φορά γίνεται αναγόρευση εκτός των χώρων του Πανεπιστημίου".

Όπως είπε, «είμαστε πάρα πολύ συγκινημένοι, η αποστολή όλη είναι συγκινημένη».

Ανέφερε περαιτέρω ότι «η αναγόρευση του Οικουμενικού Πατριάρχη σε επίτιμο διδάκτορα γίνεται για τρεις λόγους. Πρώτον για την ευαισθησία και τη δράση του σε θέματα οικολογίας. Δεν είναι τυχαίο που ονομάστηκε Πράσινος Πατριάρχης. Για τη δράση του σε θέματα συμφιλίωσης των ανθρώπων, των λαών, των δογμάτων και των θρησκειών. Και τρίτον για την αγάπη του για τον ελληνικό πολιτισμό και τα ελληνικά γράμματα».

Συνεχίζοντας, ο κ. Χριστοφίδης είπε πως «είμαστε ιδιαίτερα ενθουσιασμένοι, συγκινημένοι με αυτή την λιτή τελετή. Αποδώσαμε τιμή στον Πατριάρχη, αλλά ταυτόχρονα αυτή η τιμή επιστρέφει στο Πανεπιστήμιο Κύπρου διότι η αναγόρευση σε επίτιμο διδάκτορα του Πανεπιστημίου της Κύπρου μιας τέτοια προσωπικότητας δεν μπορεί παρά να περιποιεί τιμή και για το ΠΚ».

https://www.orthodoxianewsagency.gr/wp-content/uploads/2022/09/Βαρθολομαίος.mp4

Στις 18:30 σήμερα το απόγευμα, το Θεατρικό Εργαστήρι του Πανεπιστημίου Κύπρου ανέβασε την παράσταση «Σπουδή στο Θεατρικό Καβάφη: Νερά της Κύπρου, της Συρίας και της Αιγύπτου» στο Ζωγράφειο Λύκειο.

Η επιλογή, επιμέλεια των κειμένων και η σκηνοθεσία είναι του Μιχάλη Πιερή. Η μουσική του Ευαγόρα Καραγιώργη, η ενδυματολογική επιμέλεια ανήκει στον Σταύρο Αντωνόπουλο, ενώ υπεύθυνη παραγωγής και βοηθός σκηνοθέτις της παράστασης είναι η Σταματία Λαουμτζή.

Το ιστορικό της απόφασης

Αξίζει να σημειωθεί ότι την ιδέα και την πρόταση για Αναγόρευση του Πατριάρχη σε Επίτιμο Διδάκτορα σε Τελετή που θα λάμβανε χώρα στην Κωνσταντινούπολη, καθώς επίσης και το ανέβασμα της συγκεκριμένης θεατρικής παράστασης, είχε ο

αείμνηστος Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής, Μιχάλης Πιερής.

Σύμφωνα με το ιστορικό, στις 6 Μαΐου 2015 η Σύγκλητος –μετά από εισήγηση του Συμβουλίου της Φιλοσοφικής Σχολής, επί Κοσμητείας του Μιχάλη Πιερή–, ενέκρινε ομόφωνα την αναγόρευση του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου σε Επίτιμο Διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου, σύμφωνα με τους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Επίτιμοι Διδάκτορες) Κανονισμούς του 1995.

Το 2022, το νυν Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου έλαβε γνώση απόφασης του Πρυτανικού Συμβουλίου (Συνεδρία αρ. 31/3/2022, 31/3/2022) με θέμα «Παράσταση Θ.Ε.ΠΑ.Κ. «Νερά της Κύπρου, της Συρίας, και της Αιγύπτου. Σπουδή στον «θεατρικό» Καβάφη»–Αναγόρευση του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου σε Επίτιμο Διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής» και ενέκρινε ομόφωνα την πραγματοποίηση της Τελετής Αναγόρευσης, και της καλλιτεχνικής εκδήλωσης για τις 10 Σεπτεμβρίου 2022.

Αναλυτικά, η ομιλία της Α. Θ. Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά την ανακήρυξη του σε Επίτιμο Διδάκτορα του Πανεπιστημίου Κύπρου (Φανάριον, 10 Σεπτεμβρίου 2022):

Τιμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,

Ὁσιολογιώτατε Ἀρχιμανδρῖτα κ. Γεώργιε, ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριω-τάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Πρύτανι τοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Πρόεδρε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Πανεπιστημίου,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Κοσμῆτορ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς,

Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταί,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι,

Ἀγαπητοί φοιτηταί καί ἀγαπηταί φοιτήτριαι,

Ἐντιμότατοι ἐπισκέπται ἐκ Κύπρου,

Προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἔμπλεοι χαρᾶς διά τήν παρουσίαν πάντων ὑμῶν εἰς τό Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας καί εὐγνώμονες διά τήν προσγινομένην πρός τήν ἡμῶν Μετριότητα τιμήν ἀνακηρύξεως εἰς Ἐπίτιμον Διδάκτορα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἡ μεγάλη αὐτή τιμή διαβαίνει ἐπί τήν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τήν ὁποίαν διακονοῦμεν, ὡς Προκαθήμενος αὐτῆς, ἐπί τριακονταετίαν καί πλέον, δοξάζομεν τόν φιλάνθρωπον Δοτῆρα παντός ἀγαθοῦ, δι᾽ ὅσα ἐπεδαψίλευσεν εἰς τό ταπεινόν ἡμῶν πρόσωπον, ἐν ἀκλονήτῳ βεβαιότητι ὅτι οὐδέν ἐξ ὅσων ἐπράξαμεν καθ᾽ ὅλην τήν μακράν διακονίαν τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἰδικόν μας κατόρθωμα. Ὅσα μᾶς ἀπησχόλησαν καί δι᾽ ὅσα ἠγωνίσθημεν εἰς τήν ζωήν μας ἔχουν κοινήν πηγήν καί ρίζαν, τήν «ἀληθεστάτην ἐλευθερίαν», τήν ὁποίαν ἐχαρίσατο εἰς ἡμᾶς ὁ Χριστός ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του. Τά πάντα εἶναι ἄνωθεν δωρεά, χάρις καί χάρισμα, οὐρανία εὐλογία. Καί ὅσα θά ἀκούσετε ἐν συνεχείᾳ, ἐκφράζουν τό πνεῦμα τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καί ἐμπέονται ἀπό τήν μέριμνάν της διά τόν ἄνθρωπον, τόν πολιτισμόν καί τήν κτίσιν πᾶσαν.

Ἡ ἰσχύς μας εἶναι ἡ πανίερος παράδοσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀνεξάντλητον πηγήν διαχρονικῶν καί ἐπικαίρων ἀληθειῶν διά τόν ἄνθρωπον καί τόν κόσμον, διά τήν σχέσιν μας μέ τόν Θεόν, μέ τόν ἑαυτόν μας, μέ τόν συνάνθρωπον καί τήν δημιουργίαν, διά τήν ἐλευθερίαν καί τήν εὐδαιμονίαν μας, διά τόν ἐγκόσμιον καί τόν αἰώνιον προορισμόν μας. Ἡ χριστιανική θεολογία κατανοεῖ τόν ἄνθρωπον ἐκ τῆς σχέσεώς του πρός τόν Θεόν ἤ, ὀρθότερον, ἐκ τῆς σχέσεως τοῦ Θεοῦ πρός αὐτόν, κατά τό Παύλειον «γνόντες τόν Θεόν, μᾶλλον δέ γνωσθέντες ὑπό Θεοῦ» (Γαλ. δ’, 9). Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἐδῶ, ὅπως ἔχει γραφῇ, «παντοπόρος ἄπορος» ἀλλά «θεοπόρος», δέν εἶναι «πείραμα» ἀλλά ἔχει σταθερόν σημεῖον ἀναφορᾶς. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀπεκάλεσε τόν ἄνθρωπον «Θεόν κεκελευσμένον» καί «ζῶον θεούμενον». Αὐτή εἶναι ἡ ὑψίστη τιμή πρός τόν ἄνθρωπον, ἡ ὁποία χαρίζει εἰς αὐτόν ἀνυπέρβλητον ἀξίαν, ἐμπνέει καί ἐνισχύει τάς δημιουργικάς του δυνάμεις. Ἡ λήθη ἤ ἡ ὑποτίμησις αὐτῆς τῆς ἀληθείας ὁδηγεῖ εἰς συρρίκνωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καί εἰς τήν μείωσιν τοῦ σεβασμοῦ πρός τό ἀνθρώπινον πρόσωπον. Ἡ ἄρνησις τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὄχι μόνον δέν τόν ἀπελευθερώνει, ἀλλά ὁδηγεῖ εἰς ποικίλας ἀπολυτοποιήσεις καί διχασμούς, εἰς ἐγκλωβισμόν εἰς τήν δῆθεν ἀνυπέρβλητον ἀρνητικότητα, εἰς ἀπαισιοδοξίαν καί κυνισμόν. Ἄνευ τῆς ἐλπίδος τῆς αἰωνιότητος, ὁ ἄνθρωπος δυσκολεύεται νά παραμείνῃ ἀνθρώπινος, νά διαχειρισθῇ τάς ἀντιφάσεις τῆς «ἀνθρωπίνης καταστάσεως», τῆς *condition humaine*.

Προφανέστατα, ἡ εἰκών τήν ὁποίαν ἔχομεν διά τόν ἄνθρωπον, διά τήν προέλευσιν καί τόν προορισμόν του, καθορίζουν καί τήν τοποθέτησίν μας ἀπέναντί του. Ἐάν

τόν βλέπωμεν ὡς *homme machine*, μόνον ὡς βιολογικήν ὀντότητα, τότε εὐκόλως τόν ὑποβαθμίζομεν εἰς ἀντικείμενον. Ἐάν ὅμως τόν θεωρῶμεν «πρόσωπον», ὡς τόν «ἠγαπημένον τοῦ Θεοῦ», «Θεόν κατά χάριν», τότε ἡ στάσις μας ἀλλάζει ριζικῶς. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, πιστεύομεν ὅτι διά τόν ἀπόλυτον σεβασμόν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας δέν ἀρκεῖ ὁ προσανατολισμός ἁπλῶς πρός τόν ἄνθρωπον. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά προσεγγίζεται ἐπί τῇ βάσει ἑνός ὑπερβατικοῦ «ἀρχιμηδείου σημείου», ἐκτός καί πέραν τοῦ ἀνθρώπου.

Δέν εἶναι τυχαῖον, ὅτι τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἡ πλέον σημαντική ἴσως κατάκτησις εἰς τό νεώτερον καί σύγχρονον πολιτικόν γίγνεσθαι, προϋποθέτουν τήν μακράν θητείαν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τόν Χριστιανισμόν καί φέρουν τήν σφραγῖδα του, ἀφοῦ θεμέλιόν των εἶναι ἡ πίστις εἰς τήν ἀπόλυτον ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου. Παρά τάς ἐπί μέρους διαφοράς, τά ἀνθρωπιστικά κινήματα καί ὁ Χριστιανισμός συμφωνοῦν εἰς τόν προσανατολισμόν τους πρός τήν προστασίαν τῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου, ἔστω καί ἄν δέν συμπίπτουν εἰς τήν τελικήν θεμελίωσίν των. Ἀπό τόν χριστιανικόν κοινοτισμόν, τήν ἀγάπην πρός τόν πλησίον καί τήν ἀδελφοσύνην ἐτράφη ἡ διατύπωσις καί ἡ διεκδίκησις τῶν κοινωνικῶν δικαιωμάτων, καί δέν εἶναι τυχαῖον ὅτι καί σήμερον αἱ χριστιανικαί Ἐκκλησίαι εἶναι ἔνθερμοι ὑπερασπισταί αὐτῆς τῆς διαστάσεως τῆς ἐλευθερίας.

Τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι σύμβολον τοῦ ἀγῶνος διά τήν ἐλευθερίαν, τήν ἰσότητα καί τήν ἀδελφοσύνην, παρά τάς πολλάς παρανοήσεις τοῦ περιεχομένου αὐτῆς τῆς στοχοθεσίας. Εἰς τήν Οἰκουμενικήν Διακήρυξίν των ὑπό τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν (10 Δεκεμβρίου 1948), ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς «τό κοινό ἰδανικό εἰς τό ὁποῖον πρέπει νά κατατείνουν ὅλοι οἱ λαοί καί τά ἔθνη». Σήμερον, ἡ σημασία ἑνός «παγκοσμίου ἀνθρωπιστικοῦ ἀξιολογικοῦ κριτηρίου», ἑνός «οἰκουμενικοῦ ἤθους», ἑνός κορμοῦ ἑνωτικῶν καί δεσμευτικῶν βασικῶν ἀξιῶν, προβάλλεται ὡς ὅρος ὄχι μόνον μιᾶς δικαίας παγκοσμίου εἰρήνης, ἀλλά καί τῆς ἰδίας τῆς ἐπιβιώσεως τῆς ἀνθρωπότητος.

Δυστυχῶς, εἰς τό μετανεωτερικόν περιβάλλον, ἡ οἰκουμενικότης τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου εὐκόλως ταυτίζεται μέ «τυραννίαν τοῦ γενικοῦ» καί χαρακτηρίζεται ὡς ἀπειλή διά τόν πλουραλισμόν καί τάς ἰδιαιτέρας ταυτότητας τῶν λαῶν. Λησμονεῖται, βεβαίως, ὅτι τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἐμπεριέχουν καί προστατεύουν τό δικαίωμα εἰς τόν ἰδιαίτερον πολιτισμόν, εἰς τήν καλλιέργειάν του καί εἰς τήν διασφάλισιν τῆς ποικιλίας τῆς πολιτισμικῆς ἐκφράσεως καί τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν ἑτεροτήτων, ἐπί τῇ βάσει ἑνός παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένου κορμοῦ θεμελιωδῶν ἀξιῶν. Ὁ σεβασμός τοῦ δικαιώματος εἰς τήν διαφοράν ἀποτελεῖ σπουδαίαν κατάκτησιν εἰς τήν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ. Δικαίωμα εἰς τήν διαφοράν δέν σημαίνει ὅμως φετιχισμόν τῆς ἑτερότητος. Ἡ

ποικιλία συνυπάρχει μέ κοινάς ἀξίας, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τό ἀνθρωπιστικόν δυναμικόν τῶν πολιτισμῶν καί τῶν θρησκειῶν. Ἄρνησις τοῦ πνεύματος τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ φανατισμός τῆς ἀποκλειστικότητος, ὁ δικαιωματισμός τῶν ἐπί μέρους πολιτισμῶν, στάσεις, πού δέν ὑπηρετοῦν τήν πολιτισμικήν ἰδιαιτερότητα, ἀλλά οὔτε καί τήν εἰρηνικήν συνύπαρξιν καί τήν συνεργασίαν. Ὁ «ρομαντισμός τῆς πολιτισμικῆς πολυχρωμίας» δέν δύναται νά ἐπικαλύψῃ τά προβλήματα τά ὁποῖα συνδέονται μέ τήν ἰδεολογικοποίησιν τῆς πολυπολιτισμικότητος. Ὑπάρχουν ὅρια εἰς τήν πολιτισμικήν ἔκφρασιν, ἐφ᾽ ὅσον αὐτή ἀντίκειται εἰς τήν ἀρχήν τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ καί τῆς προστασίας τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ἔστω καί ἄν ἡ διεκδίκησις αὐτή ἐπικαλεῖται μίαν πολιτισμικήν ταυτότητα καί παράδοσιν.

Καί ἡμεῖς θεωροῦμεν ἐφικτήν τήν εἰρηνικήν συμβίωσιν τῶν διαφορετικῶν ἐπί τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς διαπολιτισμικότητος, τῆς ἐπικοινωνίας, τῆς ἀλληλοκατανοήσεως, τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ, τῆς ἀλληλοπεριχωρήσεως, τοῦ ἀλληλοεμπλουτισμοῦ, ἐπί τῇ βάσει τῆς ἀποδοχῆς τῆς κανονιστικότητος οἰκουμενικῶν ἀξιῶν, αἱ ὁποῖαι συγκροτοῦν τόν «πολιτισμόν τῆς ἀνθρωπότητος», ἐνυπάρχουν δέ εἰς ὅλας τάς μεγάλας θρησκευτικάς παραδόσεις. Ἡ ἀποδοχή αὐτῶν τῶν ἀξιῶν ὄχι μόνον δέν παρεμποδίζει, ἀλλά εὐνοεῖ τήν καλλιέργειαν τῶν ἐπί μέρους ταυτοτήτων καί τήν εἰρηνικήν συγκατοίκησίν των εἰς τάς συγχρόνους πολυπολιτισμικάς κοινωνίας.

Ἔντονοι ἀμφισβητήσεις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου προέρ-χονται σήμερον ἀπό τάς μή χριστιανικάς θρησκείας, γεγονός πού ὑποσκά-πτει τόν ἀγῶνα διά μίαν παγκόσμιον εἰρήνην, τεθεμελιωμένην ἐπί τῆς δικαιοσύνης καί ἐπί κοινῶν ἀξιῶν. Εἶναι γεγονός, ὅτι σήμερον ἡ ἀξιοπιστία τῶν θρησκειῶν κρίνεται μετ᾽ ἐμφάσεως ἐκ τῆς συμβολῆς των εἰς τόν ἀγῶνα διά τήν εἰρήνην καί τήν καταλλαγήν, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἄνευ τῆς εἰρήνης τῶν θρησκειῶν εἶναι ἀδύνατον νά ὑπάρξῃ εἰρήνη μεταξύ τῶν λαῶν καί τῶν πολιτισμῶν. Ὅντως, ἡ ἀναβίωσις τῶν θρησκειῶν, διά νά δύναται νά χαρακτηρισθῇ ὡς «ἀναγέννησις τῶν γνησίων στοιχείων των», ὀφείλει νά συνοδεύεται ἀπό τήν ἐνδυνάμωσιν τοῦ ἀγῶνος των διά τήν εἰρήνην καί τήν δικαιοσύνην. Προϋπόθεσις διά τήν πρόοδον πρός αὐτήν τήν κατεύθυνσιν εἶναι ὁ διάλογος τῶν θρησκειῶν. Διακονοῦμεν τόν διάλογον τοῦτον, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι συμβάλλομεν εἰς τήν ἐνίσχυσιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τήν δύναμιν τοῦ διαλόγου γενικώτερον, ἀλλά καί εἰς τήν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀντιδιαλογικοῦ θρησκευτικοῦ φονταμενταλισμοῦ, αὐτῆς τῆς «νοσηρᾶς θρησκευτικότητος», ἡ ὁποία τροφοδοτεῖ τήν βίαν. Ἡ γνησία θρησκευτική πίστις εἶναι ὁ αὐστηρότερος κριτής τοῦ φονταμενταλισμοῦ καί τοῦ φανατισμοῦ «ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ».

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ εἰρηνοποιητική δρᾶσις τῶν θρησκειῶν συναρτᾶται μέ τήν

εἰρήνην τῶν θρησκειῶν μεταξύ των, καί μέ τήν συνεργασίαν των. Εἰς τό πλαίσον αὐτό ἀναδύονται αἱ φιλάνθρωποι ἀξίαι, αἱ ὁποῖαι ἐνυπάρχουν εἰς τάς θρησκευτικάς παραδόσεις. Σήμερον, αἱ θρησκεῖαι καλοῦνται νά συμβάλουν εἰς τήν οἰκοδομήν ἑνός ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος βλέπει εἰς τόν συνάνθρωπόν του τόν ἀδελφόν καί ὄχι τόν ἀντίπαλον, τόν ἐπίβουλον ἤ τόν ἐχθρόν. Ἐπίσης, αἱ θρησκεῖαι ὀφείλουν νά τονίζουν τήν συνάφειαν εἰρήνης καί δικαιοσύνης. Ἡ τεθεμελιωμένη ἐπί τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη εἶναι τό ὕψιστον ἐγκόσμιον ἀγαθόν, τό ἀληθές συμφέρον, τό «εἰς ἀγαθόν φέρον» διά τόν ἄνθρωπον, τούς λαούς καί τήν ἀνθρωπότητα.

Πιστεύομεν εἰς τήν ἀποτελεσματικότητα τοῦ διαλόγου. Ὁ διάλογος δέν ἔχει χαμένους, ἡττημένους. Ἀπειλή διά τόν ἄνθρωπον καί διά τήν διάσωσιν τῆς ταυτότητος τῶν λαῶν δέν εἶναι ὁ διάλογος ἀλλά ἡ ἄρνησίς του, ὁ αὐτοεγκλεισμός καί ὁ φοβική κλειστότης, πού τροφοδοτοῦν ποικίλους φονταμενταλισμούς. Αὐτή ἡ ἐμπιστοσύνη εἰς τόν διάλογον καί τήν συνεργασίαν ἐνίσχυσε τήν στράτευσιν τῆς ἡμῶν Μετριότητος καί εἰς τόν ἀγῶνα διά τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί τήν ἀνάπτυξιν ἑνός παγκοσμίου οἰκολογικοῦ πολιτισμοῦ.

Τό φυσικόν περιβάλλον ἀπειλεῖται εἰς τήν ἐποχήν μας ὅσον ποτέ ἄλλοτε κατά τό παρελθόν. Ἔχει γραφῆ, ὅτι σήμερα ἐκτυλίσσεται «εἷς τρίτος παγκόσμιος πόλεμος ἐναντίον τῆς φύσεως». Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐπέτυχεν ἐντυπωσιακάς κατακτήσεις εἰς τόν χῶρον τῆς ἐπιστήμης, τῆς τεχνολογίας, τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καί εἰς ἄλλους τομεῖς, δέν δικαιοῦται νά ὑπερηφανεύεται διά τήν στάσιν του ἀπέναντι εἰς τήν κτίσιν. Δυστυχῶς, γνωρίζομεν, ἀλλά δρῶμεν ὡσάν νά μή ἐγνωρίζαμεν. Παρά τά ἐκπληκτικά εὐεργετήματα τῆς ἐπιστήμης, τελικῶς δέν εἶναι δυνατόν νά ἀγνοηθῇ ὅτι αὐτά συμβαδίζουν μέ τάσεις, αἱ ὁποῖαι φαλκιδεύουν τό ἀνθρώπινον πρόσωπον καί καταστρέφουν τόν «οἶκον» του, τό φυσικόν περιβάλλον. Συγχρόνως, καί τό κυρίαρχον παγκοσμίως πρότυπον οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὀξύνει ἐπικινδύνως τά περιβαλ-λοντικά προβλήματα καί λειτουργεῖ κατά τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ ἀποκλειστικός προσανατολισμός τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος πρός τήν μεγιστοποίησιν τοῦ κέρδους δέν εὐνοεῖ ἐν τέλει οὔτε τήν οἰκονομικήν ἀνάπτυξιν, οὔτε τό κοινόν καλόν.

Ὀφείλομεν νά ἐφαρμόσωμεν τήν «οἰκολογικήν προστακτικήν», ἡ ὁποία μᾶς καλεῖ νά σεβώμεθα καί νά προστατεύωμεν τήν δημιουργίαν καί νά κλείσωμεν τά ὦτα εἰς τήν ἀλαζονικήν τεχνολογικήν προστακτικήν, ἡ ὁποία ἐπιτάσσει νά παράγωμεν ὅ,τι εἶναι τεχνικῶς ἐφικτόν, καθώς καί εἰς τήν κατηγορικήν προστακτικήν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, πού ἀδιαφορεῖ διά τά συνεπείας της διά τήν φύσιν.

Αἱ πρωτοβουλίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διά τήν προστα-σίαν τοῦ περιβάλλοντος εἶναι εὐρύτατα γνωσταί. Καυχώμεθα διά τό γεγονός ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία πρώτη ἀνέδειξε τάς οἰκοφιλικάς ἀρχάς καί παραδόσεις τοῦ

Χριστιανισμοῦ καί τήν ἐκκλησιαστικήν ζωήν ὡς «ἐφηρμοσμένην οἰκολογίαν». Σημαντικόν θεωροῦμεν ἐπίσης τό γεγονός ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἡ περιβαλλοντική κρίσις προσηγγίζετο παρ᾽ ἡμῖν ὡς κοινωνικόν πρόβλημα, μέ ἀμετακίνητον τήν πεποίθησιν ὅτι ἡ καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος θίγει πρωτίστως καί ἐντονώτερον τούς πτωχούς τῆς γῆς καί τούς ἐμπεριστάτους πληθυσμούς. Ἡ κλιματική ἀλλαγή καί αἱ κοινωνικαί ἐπιπτώσεις της, μέ πρώτην τήν ἔκρηξιν τῶν μεταναστευτικῶν ροῶν διά κλιματικούς λόγους, ἀποδεικνύοουν σήμερον τοῦ λόγου τό ἀληθές.

Ὑπεγραμμίσαμεν μετ᾽ ἐμφάσεως τήν κοινήν πνευματικήν ρίζαν τῶν οἰκολογικῶν καί τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς μίαν κρισιν τῆς ἐλευθερίας μας, τοῦ περιεχομένου καί τοῦ προσανατολισμοῦ της. Δέν σιωπῶμεν ἐνώπιον τῆς βίας κατά τῆς φύσεως, τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, τῆς μισαλλοδοξίας καί τοῦ ρατσισμοῦ, τῶν ἀντιπερσοναλιστικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ὑποσκάπτουν τήν κοινωνικήν συνοχήν. Τελικός στόχος εἶναι ὁ ἐξανθρωπισμός τῆς πολιτικῆς, ὁ σεβασμός τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ἡ προστασία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ «πελωρίου θησαυροφυλακίου» τῆς φύσεως. Θεωροῦμεν ἀδιανόητον νά καταστρέφωμεν τόν οἶκον τοῦ ἀνθρώπου καί ταυτοχρόνως νά ἰσχυριζώμεθα ὅτι ἐνδιαφερόμεθα διά τόν ἄνθρωπον. Εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι ἡ πορεία πρός τό μέλλον δύναται νά εἶναι μόνον κοινωνική καί οἰκολογική ἐν τῇ ἀδιασπάστῳ συναφείᾳ των. Δέν ὑπάρχει μέλλον, ἐάν αὐτό δέν περιλαμβάνῃ ἕνα κόσμον μέ ἀκέραιον φυσικόν περιβάλλον καί μέ κοινωνικήν δικαιοσύνην. Ἀπαιτεῖται μία «κοπερνίκειος στροφή» εἰς τήν ἀξιολογίαν μας, μία ριζική ἀλλαγή νοοτροπίας καί συμπεριφορᾶς εἰς ὅλους τούς τομεῖς τῆς ζωῆς. Εἰς αὐτό συνεισφέρει ἡ Παράδοσίς μας, ἡ ὁποία ἀνθίσταται εἰς τόν προμηθεϊσμόν καί τόν τιτανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τόν σύγχρονον «ἀνθρωποθεόν», ὁ ὁποῖος ἀγνοεῖ ἤ καταργεῖ μέτρα καί ὅρια καί ἀντικειμενοποιεῖ τόν ἄνθρωπον καί τήν κτίσιν.

Ἐκλεκτοί παρόντες,

Ἔχει λεχθῆ, ὅτι «ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅ,τι τόν κάνει ἡ ἀγωγή καί ἡ παιδεία». Ἡ μετάδοσις ἀξιῶν καί στάσεων ζωῆς εἶναι βασική διάστασις τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου, ἀφοῦ αὐτό δέν ἀναφέρεται ἁπλῶς εἰς ὅ,τι εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἀλλά εἰς αὐτό τό ὁποῖον ὀφείλει νά εἶναι, εἰς τό δέον. Τό δέον, βεβαίως, δέν συμπίπτει κατ᾽ ἀνάγκην μέ τήν κυρίαρχον εἰς κάθε ἐποχήν ἀνθρωποεικόνα. Ὀρθῶς ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἀγωγή, ὡς παιδεία ἀξιῶν, εἶναι ἕν ἐκ τῶν δυσκολωτέρων προβλημάτων, πού καλεῖται νά λύσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἔσωσε κυριολεκτικῶς τήν πνευμα-τικήν καί πολιτισμικήν ταυτότητα τοῦ Γένους καί τήν γλῶσσαν μας, ἐν καιροῖς χαλεποῖς καί δυστήνοις, διά τῆς ἱδρύσεως καί λειτουργίας Σχολείων καί Ἀκαδημιῶν, διά τῆς ἐπιλογῆς καί προσκλήσεως σοφῶν διδασκάλων, διά τῆς προαγωγῆς τῆς θύραθεν

καί τῆς ἐν Χριστῷ παιδείας, ἀλλά καί διά τοῦ παιδευτικοῦ, τοῦ μορφωτικοῦ καί μεταμορφωτικοῦ ἔργου, τό ὁποῖον ἐπιτελεῖ ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἡ θεία λατρεία, ἡ φιλανθρωπία καί ἡ ἀλληλεγγύη, τό ἐκκλησιαστικόν ἦθος καί αἱ πνευματικαί ἀξίαι.

Τό ἔργον τοῦτο προσεπαθήσαμεν νά συνεχίσωμεν καί ἡμεῖς, εὐεργετηθέντες παιδιόθεν ἀπό σοφούς διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι ἔδιδαν μεγάλην σημασίαν εἰς τήν ἑλληνικήν γλῶσσαν, ὄχι ἁπλῶς ὡς μέσον, ἀλλά ὡς «φορέα ἀξιῶν», ὅπως ἔλεγεν ὁ Ἐλύτης, καί μᾶς ἐδίδασκον τήν ἱεράρχησιν τῶν ἐπιθυμιῶν μας, μέ κριτήριον τό Ἀγαθόν, τό κοινόν καλόν καί τήν ἐφαρμογήν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, πυρήν τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἀγάπη πρός τόν συνάνθρωπον. Καί ἡ ἰδική μας πατρική παραίνεσις πρός τούς μαθητάς καί τάς μαθητρίας εἶναι ἡ ἔμφασις εἰς τά ἀνθρωπιστικά μαθήματα, τά ὁποῖα ἀνθίστανται εἰς τήν κυριαρχίαν τῆς χρησιμοθηρίας καί τῶν μηχανῶν εἰς τήν ἐκπαίδευσιν. Εἰς τό κέντρον τῶν μαθημάτων αὐτῶν εὑρίσκεται ἡ γλῶσσα μας καί ἡ ἀποκάλυψις τῆς ζωῆς ὡς διακονίας καί προσφορᾶς.

Ἀποτελεῖ βαθεῖαν ἐμπειρίαν καί ἀκλόνητον πεποίθησιν τῆς Μετριότητός μας ὅτι τά πολυτιμότερα στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐνεσωματώθησαν εἰς τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας, ἐνεπλου-τίσθησαν καί ἀπέκτησαν πνοήν αἰωνιότητος. Ἐδῶ ἐκαλλιεργήθη ἡ ἑλληνική γλῶσσα ὡς γλῶσσα τῆς Καινῆς Διαθήκης καί τῶν Πατέρων, τῆς λατρείας καί τῆς ὑμνογραφίας. Χάρις εἰς τήν συμβολήν τῆς Ἐκκλησίας μας διεσώθη ἡ ἑνότης τῆς γλώσσης μας, ὥστε ὁ Σεφέρης νά ἀναφωνῇ: «Γιά κοιτᾶξτε πόσο θαυμάσιο πρᾶγμα εἶναι νά λογαριάζει κανείς πώς, ἀπό τήν ἐποχή πού μίλησε ὁ Ὅμηρος ὥς τά σήμερα, μιλοῦμε, ἀνασαίνουμε καί τραγουδοῦμε μέ τήν ἴδια γλῶσσα». Χαιρόμεθα ὅλοι διά τό θαῦμα τῆς ἐνιαίας ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπό τήν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερον καί διά τό γεγονός ὅτι αὐτή, καί εἰς τήν ἐποχήν μας, ἀποτελεῖ πηγήν ἐμπνεύσεως καί πνευματικοῦ ἐμπλουτισμοῦ, ὄχι μόνον δι᾽ ἡμᾶς, ἀλλά καί δι᾽ ἀναριθμή-τους συνανθρώπους μας ἀνά τήν οἰκουμένην. Καί σήμερον αἱ ἐπιστῆμαι χρησιμοποιοῦν λέξεις ἀπό τήν Ἑλληνικήν, διά νά διαμορφώσουν τήν κεντρικήν ὁρολογίαν εἰς τά διάφορα γνωστικά πεδία, ἐνῶ χιλιάδες ἑλληνικῶν ἤ ἑλληνογενῶν λέξεων συναντῶνται εἰς πολλάς γλώσσας τοῦ κόσμου. Αὐτό σημαίνει ὅτι καί εἰς τήν ἐποχήν μας δυνάμεθα νά ὁμιλῶμεν περί τῆς οἰκουμενικότητος τῆς Ἑλληνικῆς, τῆς «μητρικῆς γλώσσης τοῦ πνεύματος».

Ἀποτελεῖ ὕψιστον καθῆκον νά μή σπάσῃ ὁ κρῖκος τῆς ἀλύσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἡ ὁποία ἔχει νά ἐπιδείξῃ τρεῖς χιλιετίας συνοχῆς. Εἰς τό μάθημα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καί τῆς λογοτεχνίας οἱ μαθηταί καί αἱ μαθήτριαι δέν διδάσκονται ἁπλῶς τήν χρῆσιν ἑνός μέσου ἐπικοινωνίας, ἀλλά ἕν τιμαλφέστατον πολιτισμικόν ἀγαθόν. Μορφώνονται, μεταμορ-φώνονται, ἐμπλουτίζονται ὑπαρκτικῶς, ἐξαθρωπίζονται, κτίζουν ἦθος καί χαρακτῆρα. Ἡ μελέτη τῆς λογοτεχνίας μεταφέρει τήν νεότητα εἰς ἕνα θαυμαστόν κόσμον, πέραν τῆς λογικῆς

τῶν ὑπολογιστῶν, τῆς προτεραιό-τητος τῶν μέσων καί τῶν ἀναγκῶν, πέραν τῆς κυριαρχίας τῶν ἀριθμῶν καί τῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν, πέραν τῆς πεζότητος πού ἐξουθενώνει τήν ἐλπίδα. Ἐπιτρέψατε καί μίαν τελευταίαν παρατήρησιν: Πιστεύομεν ὅτι τό καλῶς ὠργανωμένον μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν βοηθεῖ τά παιδιά εἰς τήν σχέσιν των μέ τήν γλῶσσαν ὡς φορέα πολιτισμοῦ, ἐφ᾽ ὅσον διδάσκονται τά ὑπέροχα κείμενα τῆς Βίβλου, τῶν Πατέρων καί τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, τά ὁποῖα τρέφουν τό αἰσθητήριον διά τό μυστήριον, τήν φιλοκαλίαν καί τό βάθος τῶν πραγμάτων. Ἐξ ἄλλου, ἡ σχολική θρησκευτική ἀγωγή προάγει τήν πιστότητα εἰς τήν παράδοσίν μας, ὁμοῦ μετά τῆς ἀνοικτοσύνης πρός τόν συνάνθρωπον καί τόν κόσμον.

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις καί τά αἰσθήματα, τετιμημένοι ἤδη μέ τόν ὑψηλόν ἀκαδημαϊκόν τίτλον τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κύπρου καί ἐκφράζοντες ἐκ βάθους καρδίας τήν εὐγνωμοσύνην μας, σᾶς ἐπιδαψιλεύομεν τήν εὐλογίαν τῆς Κωνσταντινου-πολίτιδος Ἐκκλησίας, καί εὐχόμεθα πρός τάς Πρυτανικάς ἀρχάς, τόν Κοσμήτορα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καί τούς Προέδρους τῶν Τμημάτων, τούς Καθηγητάς, τούς λοιπούς ἐργαζομένους, τούς φοιτητάς καί τάς φοιτητρίας τοῦ Πανεπιστημίου σας, πρός πάντας ὑμᾶς τούς παρισταμένους καί πρός τούς ἠγαπημένους σας, ὑγείαν ἀκραιφνῆ, καλήν δύναμιν εἰς τό ἔργον σας καί πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθεν καταβαῖνον.

Εὐχαριστοῦμεν πάλιν καί πολλάκις!

(Με πληροφορίες από ertnews.gr – ΚΥΠΕ)